

Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы
Шәле авыл җирлеге башкарма комитеты

КАРАР

27 май 2020 ел

№ 14

«2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районының «Шәле авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, «Җирлекләрен, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасына таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2015 елның 25 декабрэндәге 1440 номерлы карары нигезендә Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районының Шәле авыл җирлеге башкарма комитеты **каrar бирә:**

1. Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районының «Шәле авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (www.pravo.tatarstan.ru) һәм Питрәч муниципаль районының рәсми сайтында ([v/www.pestreci.tatarstan.ru](http://www.pestreci.tatarstan.ru)) бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Татарстан Республикасы
Питрәч муниципаль районы
Шәле авыл җирлеге башкары

И.Р. Әхмәтжанов

Кушымта 1
Татарстан Республикасы Питрәч
муниципаль районы Шәле авыл жирлегенә
башкарма комитеты карарына
27 май 2020 ел № 14

**Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районының
«Шәле авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә транспорт
инфраструктурасын комплекслы үстерү ПРОГРАММАСЫ**

Эчтәлек

1. Программа паспорты.
2. Гомуми мәгълүмат.
3. Транспорт комплексы.
4. Транспорт комплексын үстерү өстенлекләре.
5. Мунципаль берәмлекнең транспорт комплексын үстерү буенча чаралар.
6. Урам-юл челтәрен оптимальләштерү.
7. Тукталыш урыннарын оештыру һәм транспортны озак вакытка саклау.
8. Жәяүлеләр урамнары системасын булдыру: мөмкинлекләре чикләнган затлар өчен киртәләрсез мохит булдыру.
9. Программаны тормышка ашыру механизмы һәм аны үтәү барышын тикшереп тору.
10. Программаны тормышка ашыру механизмы һәм аны үтәү барышын тикшереп тору.

1. Программа паспорты

<p>Программа исеме</p>	<p>Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районының «Шәле авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге транспорт инфраструктурасы системаларын 2030 елга кадәр комплекслы үстерү программасы.</p>
<p>Эшләү өчен нигезләр</p>	<p>Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районының «Шәле авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнгән:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 29.12.2014 ел, № 456-ФЗ Федераль закон нигезендә»; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 25.12.2015 ел, № 1440 карары белән расланган жирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларына карата таләпләрне раслау турында»; - Татарстан Республикасы Президентының 06.06.2016 ел № 326661-МР «муниципаль берәмлекләрнең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасын эшләү турында».
<p>Муниципаль заказчы</p>	<p>Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районы Шәле авыл жирлеген башкарма комитеты.</p>
<p>Программаның урнашу урыны</p>	<p>Татарстан Республикасы, Питрәч муниципаль районы, Шәле авылы, Хәйрулли ур., 35</p>
<p>Программаның максатлары һәм бурычлары</p>	<p>Авыл жирлеген территориясендә халыкка, шулай ук юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә куркынычсыз, сыйфатлы һәм нәтижелә транспорт</p>

	<p>хезмәте күрсәтүне тәмин итү;</p> <p>Жирлекнең шәһәр төзелеше проектлау нормативларына туры китереп, халык һәм икътисадый эшчәнлек субъектлары өчен транспорт инфраструктурасы объектларының үтемлелеген тәмин итү;</p> <p>Халыкның күчмә хәрәкәт ихтыяжларына туры китереп транспорт инфраструктурасы үсешен тәмин итү;</p> <p>Халыкның транспорт, жәяүлеләр һәм велосипед хәрәкәте өчен шартлар тәмин итү;</p> <p>Гамәлдәге транспорт инфраструктурасының нәтижәле эшләвен тәмин итү.</p>
<p>Максатчан күрсәткечләр</p>	<p>«Шәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенң транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы күрсәткечләре:</p> <ul style="list-style-type: none"> - төзелгән һәм төзекләндерелгән транспорт инфраструктурасы объектлары саны.
<p>Чаралар тасвирламасы</p>	<p>Программа транспорт инфраструктурасын булдыру һәм үстерү, бу системаларның ышанычлылыгын арттыру һәм Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районының «Шәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә кешеләр яшәү өчен уңайлы һәм куркынычсыз шартлар тәмин итүче беренче чираттагы чараларны үз эченә ала.</p>
<p>Программаны тормышка ашыру вақыты</p>	<p>2020-2030 еллар</p>
<p>Программаны финанслау чыганақлары</p>	<p>Программага кергән чараларны һәм проектларны финанслау акчалар хисабына гамәлгә ашырыла:</p> <ul style="list-style-type: none"> - федераль бюджеттан; - республика бюджеты проекты; - «Питрәч муниципаль районы» муниципаль берәмлеге бюджеты проекты»; - «Шәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты»; - бюджеттан тыш чыганақлардан.

**Көтелгән тормышка ашыру
нәтижәләре**

«Шәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә халыкның тормыш дәрәжәсен күтәрү.

2. Гомуми мәгълүмат

Шәле авыл жирлеге чиге Татарстан Республикасының 21 ноябрь, 2014 ел, №95-ТРЗ Законы нигезендә кабул ителде

«Питрәч муниципаль районы «муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренә территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр керту хакында».

Шәле авыл жирлеге составына Шәле (административ үзәк), Люткино авылы һәм ТатЦИК исемендәге авыл керә.

Шәле авыл жирлеге Питрәч муниципаль районының көньяк өлешендә, Татарстан Республикасының төньяк-көнбатышында урнашкан. Авыл жирлеге Екатериновка, Күн, Колай, Питрәч муниципаль районының Питрәч авыл жирлекләре, Лаеш һәм Балык Бистәсе муниципаль районнары белән чиктәш.

Шәле авыл жирлегенә гомуми мәйданы-12042,2 га, шул исәптән торак пунктларның мәйданы-593,9 га, шулардан: Шәле авылы – 494,7 га, Люткино авылы – 44,2 га һәм ТатЦИК ис. авыл– 55,0 га.

Шәле авыл жирлегенә Татарстан Республикасының башка жирлекләре һәм районнары белән транспорт элементәсе хәзерге вакытта федераль автомобиль юлы, региональ һәм жирле автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла. Жирлек территориясе буенча М-7 федераль эһәмияттәге «Идел» автомобиль юлы, төбәк эһәмиятендәге «Саескан Тавы - Шәле», «М7 - «Идел» - «ТатЦИК ис.ав.», «М7 - Волга» - Карповка», «М7 – «Идел» - Конь», «М7 – «Идел» - Шәле», жирле эһәмияттәге автомобиль юллары: «Питрәч –ТатЦИК ис.ав.», «Люткино - Карповка», «Шәле - Люткино», «Шәле – Пелево» « - Державино, «Шәле – буа».

3. Транспорт комплексы

Тышкы транспорт.

Авыл жирлеге территориясендә тышкы транспорт бер төр - автомобиль транспорты белән тәкъдим ителгән. Торак пунктта тышкы транспорт зур күләмдә түгел.

Питрәч муниципаль районының «Шәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә автомобиль юлларының озынлыгы 34 км тәшкил итә. Шулай итеп, Тышкы транспортны үстерү буенча программа чаралары түбәндәгечә булчак:

1.. Төбәк һәм жирле эһәмияттәге автомобиль юлларын төзү һәм реконструкцияләү буенча чараларны (бөтен чор) муниципаль берәмлекнең территориаль планлаштыруында исәпкә алу.

2. Автомобиль юлларын перспективалы төзү коридорларын резервлауны тәэмин итү (бөтен чор буе).

3. Муниципаль берәмлек чикләрендә федераль һәм төбәк әһәмиятендәге автомобиль юлларын үстерү өчен жир кишәрлекләре бүлеп бирүдә ярдәм күрсәтү (бөтен чор).

4. Федераль һәм региональ әһәмияттәге автомобиль юлларының бүлеп бирелгән полосаларынан һәм сак зоналарынан файдалану режимын саклауны тәэмин итү (бөтен чор).

Жәмәгать транспорты.

Транспорт-икътисадның барлык тармакларының һәм халыкның йөк һәм пассажирлар йөртүгә булган ихтыяжын канәгатьләндерә торган, житештерүчеләр һәм кулланучылар арасында төрле продукция төрләрен күчерә торган, халыкка һәркем өчен мөмкин булган транспорт хезмәте күрсәтә торган мөһим состав өлеше. Транспортның тотрыклы һәм нәтижәле эшләве халыкның ташуларга булган ихтыяжын тулысынча канәгатьләндерү һәм жирлекнең уңышлы эшләве өчен кирәкле шарт булып тора.

«Шәле авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә территориясендә автотранспорт предприятиеләре юк.

Авылда максатчан хәрәкәтләрнең күбесе шәхси автотранспортка һәм жәяүлеләр юлына туры килә.

Урам-юл челтәре.

Урам-юл челтәре торак пунктларның транспорт, инженерлык һәм социаль инфраструктурасының төп элементы булып тора. Жирлекнең комплекслы үсешендә юл челтәрен һәм инфраструктура объектларын үстерү социаль әһәмиятле мәсьәләләрнең берсе булып тора.

«Шәле авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә урам-юл челтәре характеристикасы.

№ п./п.	Урам исемнәре	Озынлыгы, км	Машиналар йөрү өлешенең килеге, м	Урамда урнашкан объектлар
	Шәле авылы			
1.	Вахитов	1,4	4,5	торак сектор, объектлары торгавли
2.	Таулы	0,7	4,5	торак сектор
3.	Дуслык	1,4	4,5	торак сектор, объектлары торгавли
4.	Казан	1	4,5	торак сектор
5.	КамАЗ	1,8	4,5	торак сектор, сәүдә объектлары
6.	Кызыл Йолдыз	1,2	4,5	торак сектор, сәүдә объектлары торгавли, мәчет, аптека
7.	Кәвәл	0,6	4,5	торак сектор

8.	Кооператив	0,8	4,5	торақ сектор, сәудә объектлары
9.	Ленин	0,8	4,5	торақ сектор, сәудә объектлары, мәчет, мәдрәсә,
10.	Урман	0,5	4,5	торақ сектор
11.	Яшьләр	0,35	4,5	торақ сектор
12.	Муса Жәлил	1,5	4,5	торақ сектор, сәудә объектлары
13.	Яна	0,9	4,5	торақ сектор
14.	Чокыр	1,6	4,5	торақ сектор
15.	Тау асты	0,2	4,5	торақ сектор
16.	Почтовая	1	4,5	торақ сектор
17.	Совет	0,8	4,5	торақ сектор, сәудә объектлары, житештерү бинасы
18.	Тәжиев	2,2	4,5	торақ сектор, сәудә объектлары, мәктәп
19.	Тукай	3,1	4,5	торақ сектор, сәудә объектлары
20.	Ғади Такташ	1,2	4,5	торақ сектор, сәудә объектлары
21.	Хәйруллин	1,2	4,5	административ биналар, торақ сектор, балалар бакчасы, мәдәният йорты, мәктәп, табиб амбулаториясе, почта бүлекчәсе, сәудә объектлары, янғын часте, банк, ветеринария пункты
22.	Шәле тыкрыгы	1,5	4,5	торақ сектор, сәудә объектлары
23.	М.Шәйхиева	0,4	4,5	торақ сектор
24.	Г.Сафиуллин	0,4	4,5	торақ сектор
25.	Ф.Сафин	0,4	4,5	торақ сектор
26.	М.Мухаметзянова	0,4	4,5	торақ сектор
27.	Жиңү	0,35	4,5	торақ сектор
28.	Шатлыклы	0,3	4,5	торақ сектор
29.	Қыр	0,25	4,5	торақ сектор
	ТатЦИК ис.авыл			
30.	Совет	3	4,5	торақ сектор, сәудә

				объектлары, мәчет
31.	Салихов	0,4	4,5	торақ сектор
	Люткино авылы			
32.	Югары	0,4	4,5	торақ сектор
33.	Спасс	0,7	4,5	торақ сектор
34.	Жиләкле	0,2	4,5	торақ сектор
35.	Озын	0,4	4,5	торақ сектор
36.	Чурилин	0,3	4,5	торақ сектор

4.Транспорт комплексын үстерү өстенлекләре

Муниципаль берәмлекнең транспорт комплексы үсешенең төп приоритетлары булырга тиеш:

- гамәлдәге урам-юл челтәрен ремонтлау һәм реконструкцияләү;
- гамәлдәге грунт юлларында каты өслекле юллар төзү.

Муниципаль берәмлек территориясендә транспорт юлларын үстерү хакимиятнең төрле дәрәжәләрендәге: федераль, региональ, муниципаль дәрәжәләрдәге уртақ көчләргә юнәлдерелгән комплекслы якин килү нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Авыл жирлегенең транспорт системасы үсешен планлаштырганда район һәм тулаем төбәк транспорт системасының перспективалы үсешен исәпкә алырга кирәк. Авыл жирлегенең транспорт системасы төбәкнең транспорт системасы элементы булып тора, шуна күрә территориядә транспорт инфраструктурасын оптимальләштерү белән бәйлә барлык мәсьәләләрне хәл итү бары тик муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары вәкаләтләре кысаларында гына хәл ителә алмый. Программада транспорт инфраструктурасын үстерү буенча тәкъдимнәрне төрле дәрәжәдәге бюджетлар катнашында тормышка ашыру тәкъдим ителә. Жирле үзидарә органнарының бурычлары-дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген тәэмин итү буенча оештыру чаралары, Питрәч районы, жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары өчен транспорт инфраструктурасын үстерү буенча инициативалы тәкъдимнәр әзерләү.

Федераль дәрәжәдә транспорт инфраструктурасын үстерүнең төп юнәлешләре РФ Хөкүмәтенең 2008 елның 22 ноябрәдәге 1734-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенең транспорт стратегиясе тарафыннан билгеләнгән. Транспорт стратегиясе нигезендә транспорт системасын үстерүнең стратегик максаты-икътисадның һәм жәмгыятьнең инновацион социаль юнәлешле үсеше ихтыяжларын канәгатьләндерү.

Конкурентлыкка сәләтле транспорт системасын булдыру өчен өч төп өлеш кирәк:

- конкурентлыкка сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре күрсәтү;

- югары житештерүчәнлекле куркынычсыз транспорт инфраструктурасы һәм транспорт чаралары, алар шул дәрәжәдә кирәк, алар конкуренциягә сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре белән тәэмин итәчәк;

- транспорт хезмәтләрен тәкъдим итү дәрәжәсен арттыру өчен шартлар тудыру (югыйсә көндәшлекле мохит булмаячак).

5.Муниципаль.берәмлекнең транспорт комплексын үстерү буенча чаралар

Программа карарлары нигезендә муниципаль берәмлек торак пунктларында урамнарны этаплап төзү һәм реконструкцияләү буенча муниципаль максатчан программаны эшләү һәм кабул итү	«Шәле авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге	2020-2030
Автомобиль юллары классификациясе нигезендә жирле эһәмияттәге автомобиль юллары исемлеген раслау.	«Шәле авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге	2020-2030
Территорияләрне планлаштыру буенча документацияне эшләү белән бергә юл хәрәкәтә иминлеген буенча комплекслы чаралар комплексын эшләү һәм тормышка ашыру	«Шәле авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге	2020-2030
Торак пунктларның урамнарына Реконструкция, ремонт, каты өслек урнаштыру	«Шәле авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге	2020-2030
Юлларны һәм тротуарларны комплекслы төзү	«Шәле авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге	2020-2030
Жирле эһәмияттәге автомобиль юлларына паспортзация үткөрү, бүлеп бирелгән полсаларны билгеләү, жирле эһәмияттәге автомобиль юллары биләгән жир кишәрлекләрен теркәү	«Шәле авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге	2020-2030

<p>Автомобиль юлларында һәм жирлек урамнарында барлык инженерлык корылмаларының техник торышын бәяләү белән инвентарьлаштыру, кирәкле реконструкциянең яки яңа төзелешнең срокларын һәм күләмнәрен билгеләү</p>	<p>«Шәле авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге</p>	<p>2020-2030</p>
---	--	------------------

Федераль, региональ һәм жирле аһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү юнәлешләре Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасында һәм Питрәч муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы проектында билгеләнгән, шуңа күрә Шәле авыл жирлегенен генераль планы аларда билгеләнгән барлык чаралар да исәпкә алынган.

Шәле авыл жирлегенен перспективалы транспорт каркасы федераль, региональ һәм жирле автомобиль юлларыннан, шулай ук федераль аһәмияттәге тимер юл транспортыннан формалашчак.

Федераль аһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү

Питрәч муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы чаралары һәм генераль план нигезендә, беренче чиратта, федераль аһәмияттәге «М7 - Идел» автомобиль юлын 2013, 3 км озынлыктагы реконструкцияләү каралган.

Төбәк аһәмиятендәге автомобиль юлларын үстерү

Чараларда Питрәч муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы, генераль план белән каралган:

- «Шәле (М-7 «Идел») – Наратлык (Марий Эл Республикасы чиге) автомобиль юлы төзү;
- «М7 - «Волга» - Күн» автоюлын төзү (асфальт-бетон каплау), беренче чиратта.

Жирле аһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү

Шәле авыл жирлеге территориясендә, торак пунктларның урам-юл челтәреннән тыш, жирле аһәмияткә ия булган юлларны үстерү буенча түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

- "Питрәч" - ТатЦИК" автомобиль юлы төзелеше (асфальт-бетон өслек урнаштыру), озынлыгы 4,2 км.;
- 5,3 км озынлыктагы "Шәле – Пелево" – Державино" автомобиль юлы төзелеше (асфальт-бетон өслек урнаштыру);
- 2,6 км озынлыктагы «Люткино-Карповка» автомобиль юлы төзелеше (асфальт-бетон өслек ясау)
- 5,1 км озынлыкта "Шәле – Люткино " автомобиль юлы төзелеше (асфальт-бетон каплау)

6. Урам-юл челтәрен оптимальләштерү

Югарыда билгеләнгән өстенлекләргә туры китереп, авыл жирлегенең транспорт комплексы үсешенең өстенлекле юнәлешләре нигезендә, Программа нигезендә урам-юл челтәрен оптимальләштерү буенча түбәндәгеләр күздә тотыла. Программа нигезендә магистраль урам-юл челтәре челтәрен формалаштыру буенча тәкъдимнәр бирелә.

Авыл торак пункты һәм авыл жирлеге чикләрендә урам челтәренең төп исәп-хисап параметрлары «Шәһәр һәм авыл жирлекләрен шәһәр төзелеше, планлаштыру һәм төзү» 42.13330.2011 СП нигезендә кабул ителә.

Урам-юл челтәрен төзү нигезенә авылның гамәлдәге һәм планлаштырыла торган районнары арасында элементлар санын арттыру һәм авылның урам-юл челтәрен төбәкнең автомобиль юллары системасына кертү идеясе салынган.

Урамнарның иерархиясе дәрәжәсе нигезендә аларның һәрберсенең даими профиле үтәлергә тиеш.

Генераль план проектында жирлек урамнарының һәм юлларының проектлана торган юнәлешләре китерелгән. Текст материаллары составында китерелгән Поперечные профильләр һәм чишелешләрнең төп сызыгында китерелгән схемалары территорияне планлаштыру, юлларны проектлау буенча алга таба эшләр башкарганда регламентлаучы нигезләмәләр буларак карала һәм төгәлләштерелә ала. Машиналар йөрү өлешләренең киңлеге, чишелешләрнең типлары һәм хәрәкәтнең төп юнәлешләре үзгәрешсез калырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең комплекслы транспорт схемасын эзерләгәндә, чишелешләрнең бу поперечные профильләре һәм схемалары төзәтелергә мөмкин. Урамнар һәм юллар классификациясе проектынның график өлешендә күрсәтелгән («Транспорт инфраструктурасын үстерү картасы» материалларны нигезләү буенча). Аркылы профильләренә маркировкалау шул ук схемага китерелгән.

Яңа торак төзелеше районнарында урамнарны һәм юлларны проектлаштырганда кызыл линияләрдә урамнарның проект киңлеген сакларга кирәк, бу алга таба урамнарны киңәйтү максатыннан жир кишәрлекләрен алу һәм капитал төзелеш объектларын сүтү буенча кыйммәтле чараларны тормышка ашырудан котылырга мөмкинлек бирәчәк. Проектлана торган урамнар, шулай итеп, рельефка урнашырга тиеш, бу норматив уклоннарны үтәү таләбе үтәлсә өчен кирәк. Катлаулы геоморфологик факторлар булган шартларда төп урамнарны проектлауга һәм төзүгә аерым игътибар бирергә кирәк.

4. Транспорт кую урыннарын оештыру һәм озак вакытлы саклау.

Авыл жирлеге территориясендә автотранспортны саклау, нигездә, предприятие участкалары чикләрендә һәм жирлек халкының йорт яны участкаларында башкарыла.

Жирлектә гараж-төзелеш кооперативлары юк.

Йөк автомобильләре һәм тракторлар жирлек предприятиеләре милкендә булган биналарда сакланыр дип көтелә. Халыкның жиңел автомобильләрен даими һәм вакытлыча саклау йорт яны участкалары чикләрендә күздә тотыла.

Әлеге бүлек буенча башкарылырга тиешле чаралар:

«Шәле авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләре таләпләрен үтәүне, транспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклауны контрольдә тоту.

8. Жәяүлеләр урамнары системасын булдыру: мөмкинлекләре чикләнгән затлар өчен киртәләрсез мохит булдыру

Экологик чиста мохиткә ярдәм итү өчен, корреспонденция өчен зур булмаган кисемлекләрдә, торақ пунктлар территорияләрендә жәяүлеләр урамнары системасы каралган.

Жирлек программасында халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен киртәләрсез мохит булдыру каралган. Бу максатта жәмәгать биналарын проектлаганда норматив тайпылышлар булган пандуслар, тротуарларның камилләштерелгән өслекләре һәм барьерсыз мохит булдыруга кертелгән барлык кирәкле таләпләр куелырга тиеш.

Әлеге бүлек буенча чаралар:

1. Күпчелек жәяүлеләр хәрәкәте булган урамнар системасын формалаштыру (исәп-хисап вакыты – перспектива);
2. Төзүче тарафыннан каршылыксыз мохит булдыру (бөтен чор) буенча таләпләрне үтәүне административ чаралар белән тәмин итү.

9. Программаны тормышка ашыру механизмы һәм контроль, аны үтәү барышы белән

Программаны тормышка ашыру Шәле авыл жирлеген башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программа бурычларын хәл итү өчен жирле бюджет акчаларынан файдалану күздә тотыла.

Әлеге программаны тормышка ашыру кысаларында Шәле авыл жирлеген үстерүнең стратегик приоритетлары, генераль план, инженерлык инфраструктурасын саклауның һәм үстерүнең төп юнәлешләре нигезендә үткәрелгән чараларга мониторинг ясалачак һәм шуның нигезендә программа чараларына төзәтмәләр кертеләчәк.

Программаның башкаручылары - Шәле авыл жирлеген башкарма комитеты. Программаны тормышка ашыруны Белкино авыл жирлеген башкарма комитеты контрольдә тотта.

Программадагы үзгәрешләр һәм аны тормышка ашыру сроклары, шулай ук жирле бюджеттан финанслау күләме авыл жирлеген башкарма комитеты тарафыннан аның инициативасы буенча яки программа чараларын тормышка ашыру срокларын үзгәртү өлешендә оешмалар тәкъдиме белән яңадан каралырга мөмкин.

10. Программаны тормышка ашыруның нәтижәләлеген бәяләү

Чараларны тормышка ашыруның төп нәтижеләре булып тора:

- жирлекнең транспорт инфраструктурасын модернизацияләү һәм яңарту;
- кеше тормышына янауы авария хәлләренең килеп чыгу сәбәпләрен бетерү;
- халыкның тормыш эшчәнлегенә иминлеген һәм уңайлылыгын арттыру.